

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 4. märts 2024
(OR. en)

7163/24

ECOFIN 260
UEM 52
SOC 163
EMPL 91

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER II) / nõukogu
Teema:	Sotsiaalsed investeeringud ja reformid vastupanuvõimelise majanduse nimel – Investeeringud inimestesse, et suurendada tootlikkust ja majanduskasvu väljavaateid

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi koostatud märkus, pidades silmas majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 12. märtsi 2024. aasta istungil toimuvat poliitilist mõttevahetust „Sotsiaalsed investeeringud ja vastupanuvõimelise majanduse reformid“, millel on osalema kutsutud ka tööhõive- ja sotsiaalministrid.

SOTSIAALSED INVESTEERINGUD JA VASTUPANUVÕIMELISE MAJANDUSE REFORMID

– Investeerimine inimestesse, et suurendada tootlikkust ja majanduskasvu väljavaateid –

Sotsiaal-majanduslik kontekst

EL seisab silmitsi märkimisväärse konkurentsivõime probleemiga nii üleilmse konkurentsi kui ka siseturu tugevdamise aspektist. Kuigi tootlikkus on konkurentsivõime ja majanduskasvu peamine liikumapanev jõud, on keskmine tootlikkuse kasv ELis viimase kümne aasta jooksul seiskunud ning samal ajal püsivad elukallidusega seotud probleemid¹. Pärast COVID-19 kriisi kogetud majanduse taastumist majanduskasv 2023. aastal pidurdus ning ELi majandus alustas 2024. aastat oodatust nõrgemana. Kuid ELi tööturg on siiski endiselt tugev ning tööhõive määr saavutas 2023. aastal kõigi aegade kõrgeima taseme 75,4 %.

Hoolimata üldistest positiivsetest tulemustest seisab tööturg silmitsi ajalooliselt kõrge tööjõu ja oskuste nappusega. See nappus on takistuseks tootlikkuse ja majanduskasvu potentsiaalile ning majanduse rohe- ja digipöördele. Selleks, et tegeleda piisavalt tööjõu ja oskuste nappusega ning oskuste mittevastavusega tööturu vajadustele, on vaja reforme ja investeeringuid samal ajal üleminekuga digitaalsele ja süsinikuneutraalsele ELi majandusele².

¹ Vt 2024. aasta kestliku majanduskasvu analüüs.

² 2024. aasta ühine tööhõivearuanne.

Konkurentsivõime probleemiga tegelemine on eesistujariik Belgia jaoks peamine prioriteet ja see jääb tõenäoliselt ka järgmise strateegilise tegevuskava keskmesse. Tööjõu ja oskuste nappus mõjutab negatiivselt tootlikkust ning pärsib seeläbi konkurentsivõimet ja Euroopa tulevase majanduskasvu väljavaateid. ELi majanduse rohe- ja digipöördest tekivad tööjõu jaoks väga olulised täiend- ja ümberõppe vajadused ja väljakutsed seoses kvaliteetsete töökohtade ja töötingimustega, et olla valmis tulevase tööturu jaoks. Sellegipoolest takistavad püsiv ebavõrdsus ja territoriaalsed erinevused, sealhulgas seoses juurdepääsuga üldhuviteenustele, kvaliteetsele haridusele ja oskuste arendamisele, teatavatel elanikkonnarühmadel oma täielikku potentsiaali välja arendamast. Samal ajal seab Euroopa kiiresti vananev elanikkond lähiaastatel meid olukorda, kus tööjõudu on oluliselt vähem, mis avaldab negatiivset mõju ka tööjõu ja oskuste pakkumisele, samas kui EL jääb muudest geograafilistest piirkondadest maha suutlikkuse poolest meelitada ligi kolmandatest riikidest pärit kõrge kvalifikatsiooniga töötajaid. Kõik see nõuab uuenduslikke lähenemisviise poliitikapõhimõtetele, mis tunnistavad inimestesse investeerimist kui Euroopa põhiväärtust.

Eeltoodut arvesse võttes kinnitas nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) 28. novembril 2023. aastal tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee [arvamuse](#)³, milles käsitletakse sotsiaalsete investeeringute lisaväärtust ning tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu rolli Euroopa poolaasta juhtimisel. Sotsiaalsed investeeringud on määratletud kui avaliku sektori kulutused seoses investeeringute ja reformidega⁴, mis lisaks sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele suurendavad eeldatavasti majanduskasvu, kuna need mõjutavad inimkapitali ja tootlikkust, sealhulgas tänu suuremale innovatsioonisuutlikkusele ja uute tehnoloogiate kasutuselevõtule ja/või tööjõu pakkumisele⁵. Seega hõlmavad sotsiaalsed investeeringud järgmist:

- Täiskasvanud elanikkonna **elukestev õpe ning täiendus- ja ümberõpe**, millega toetatakse oskuste nõudluse ja pakkumise paremat sobitamist tööturu vajadustega, avaldab positiivset mõju tööturule integreerimisele ja majanduskasvu potentsiaalile.

³ Dok 15418/2/23.

⁴ Oskuste, tööhõive ja kaasamispoliitika valdkonnas.

⁵ Sotsiaalkulutused liigitatakse investeeringuteks seega lähtuvalt nende mõjust majanduskasvule, mis on käesoleva märkuse põhiteema. Seejuures on eesmärk teha kindlaks need sotsiaalmeetmed, mis aitavad otseselt kaasa majanduskasvule. See ei tähenda, et muud liiki kulutused oleksid vähem väärtuslikud.

- **Haridus**, eelkõige **kvaliteetne ja taskukohane alusharidus ja lapsehoid**, mis paneb kõigi laste jaoks tugeva aluse edasisele õppimisele hilisemas elus, hõlbustades samal ajal nende vanemate tööturul osalemist, eelkõige suurendades naiste tööhõivet.
- **Aktiivne tööturupoliitika**, mis hõlbustab tööturule sisenemist, töökohtade täitmist ja kvaliteetseid töökohti ning toetab töökohavahetust (lihtsustades struktuurilisi kohandusi majanduses), seeläbi soodustades kaasavat ja kestlikku majanduskasvu.
- Poliitika, mille eesmärk on ennetada tööga seotud haigusi ja **integreerida tööturule puuetega inimesed ja/või töötajad pärast haigusperioodi**.
- Reformid, mille eesmärk on **vähendada tööturu killustatust**, ning **maksu- ja hüvitissüsteemide reformid**, mille eesmärk on soodustada tööturul osalemist ja kvaliteetseid töökohti.

Sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute majandusliku kasu mõõtmine

Tunnistades teatavate sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute potentsiaali majanduskasvu seisukohast, on vaja paremini uurida, kuidas kõige paremini hinnata sellist tulu, mis sõltub nende konkreetsest ülesehitusest ja rakendamise kontekstist. Nende tulude kvantifitseerimiseks on vaja usaldusväärseid analüütilisi vahendeid, haldusandmeid ja töökindlaid meetodeid (nt eel- ja järelanalüüsid, vastupidise stsenaariumi mõju hindamised ning kulude-tulude analüüsid), kusjuures praegu ei ole liikmesriikidel alati haldussuutlikkust nende läbiviimiseks. **Piisavad seire- ja hindamissüsteemid ning üksikasjalikud, usaldusväärsed ja kättesaadavad andmed on olulised, et jälgida sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute tõhusust ja tulemuslikkust.**

Selleks et edendada parimate tavade vahetamist ja vastastikkust õppimist, käivitasid Belgia ja Hispaania (Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigid 2023. aasta juulist kuni 2024. aasta juunini) mitteametliku sotsiaalsete investeeringute töörühma, et parandada ühist arusaama sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute mõjust majanduskasvule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele⁶. Selles töörühmas arutati kahte peamist töösuunda:

- Esimene neist käsitles sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute mikro- ja makromajandusliku kasu empiirilisi tõendeid. Selle töösuuna raames keskendus mitteametlik sotsiaalsete investeeringute töörühm aktiivsele tööturupoliitikale, alusharidusele ja lapsehoiule ning teenuste osutamisele;
- teine töösuund keskendus nimetatud poliitikasuundade tõhususele ja tulemuslikkusele. Eelkõige keskenduti aruteludes mõju hindamise vahendite kasutamisele ja kättesaadavusele, statistikaalasele suutlikkusele ning andmete haldamisele ja kättesaadavusele.

Asjakohasus Euroopa poolaasta seisukohast

Kestlik ja kaasav majanduskasv, töökohtade loomine, finantsstabiilsus ja riigi rahanduse usaldusväärsus on Euroopa poolaasta keskmes. ELi peamised eesmärgid on vähendada võla suhet ja eelarvepuudujääki usaldusväärsele tasemele, pöörates samal ajal nõuetekohast tähelepanu tööhõive- ja sotsiaalsetele eesmärkidele ning tugevdades sotsiaalset ja majanduslikku vastupanuvõimet ning ülespoole suunatud lähenemist. **Sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute hea kavandamise tagamine ning nende võimaliku majanduskasvule, riigi rahanduse jätkusuutlikkusele ja sotsiaalsele õiglusele avalduva mõju mõistmise tagamine on oluline selleks, et kujundada tulevast majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitikat integreeritud viisil ning kasutada optimaalselt ära avaliku sektori vahendeid, eesmärgiga tõhustada meie majanduse tootmisvõimsust.**

⁶ Mitteametliku sotsiaalsete investeeringute töörühma aruteludes osalesid lõpuks kõigi ELi riikide esindajad ning Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning Euroopa sotsiaalpartnerite esindajad. Tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee esimehed kutsuti osalema algusest peale, samas kui majandus- ja rahanduskomitee ning majanduspoliitika komitee president ja esimees kutsuti osalema alates 2023. aasta detsembrist. Selle töörühma peamiste järelduste kokkuvõtte leiab siit: <https://employment.belgium.be/en/joint-meeting-ecofin-and-epsco-ministers>.

Küsimused ministritele:

1. Milline on Teie arvates sotsiaalreformide ja sotsiaalsete investeeringute positiivne mõju majanduskasvule ja riigi rahanduse jätkusuutlikkusele? Millised hiljutised tööhõive- ja sotsiaalreformid aitasid Teie liikmesriigis kaasa suuremale kasvupotentsiaalile?
2. Kuidas saaks veelgi tõhustada majandus- ja rahandusküsimuste ning tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu vahelist koostööd, et paremini hinnata sotsiaalsete investeeringute ja sotsiaalreformide mõju majanduskasvule, riigi rahanduse jätkusuutlikkusele ning sotsiaalsele ühtekuuluvusele Euroopa poolaasta kontekstis?
